

okkara úr tí óföri, sum vit nú eru í?

Vit vilja ikki loysing men tað holla samarbeiði á tann hátt, at báðir partar, Føroyingar og Danir, samráðast og hjálpa hvørjum øðrum at finna tær leiðir og gøtur, sum lvið dikterar okkum at ganga fyrri at fáa tað mesta og besta burtur úr fyrri land og fólk.

J. H. Danbjørg.

Demokratisk Revision af Kommunevalgloven

Valgretsaldern gøres afhængig af den kommende nye Grundlov.

»Social-Demokraten« skriver 11. november:

Efter at Statsministeren havde forelagt Folketinget Forslaget om Ændring af Forfatningen, fik Indenrigsminister Dahlgard Ordet for at fremsætte Forslag om Ændringer i den kommunale Valglov.

I 1928 gennemførte den siddende Venstre-Højre-Regering en meget beklagelig Skærpelse af Valgretsbestemmelserne, navnlig med Henblik paa Skattebetalingen. Den nuværende Regering har aldrig anerkendt disse Valgretsindskrænkningers Bestemmelser. Den Del af de reaktionære Ændringer, som det ikke lykkedes at faa afskaffet ved Revisionen i 1933, foreslaas derfor strøget nu, saaledes at

Valgret til Københavns Borgerrepræsentation og de øvrige Kommunalbestyrelser fremtidig tilkommer enhver Mand og Kvinde, der har Indfødsret, opfylder Valgretsbestemmelserne for Valgret til Folketinget, uafbrudt har haft fast Bopæl i Kommunen siden 30. i det forudgaaende Kalenderaar, samt ved Valgets Foretagelse har betalt den ham eller hende paaligende direkte Skat — i København Indkomstskat — til Kommunen for Tiden fra 1. April indtil 30. September i det Skatteaar, hvori Valget foregaar.

Undtaget fra Valgret er Folk, som nyder eller har nydt Understøttelse med Fattighjælps Virkning, der ikke er bortfaldet efter de gældende Regler, Folk, der er ude af Raadighed over deres Bo eller har mistet deres borgerlige Rettigheder ved Straffedom.

Med Hensyn til Opholdsbestemmelsen hedder det, at den krævede Frist er blevet forkortet, idet man fandt det ønskeligt, at ogsaa Personer, der er tilflyttet Kommunen i Kalenderaarets første Halvdel, kan faa Adgang til at stemme. Derfor foreslaas Datofristen forandret fra 1. Januar til 1. Juli.

M. H. t. Skattebestemmelsen frafalder Kravet om Skattebetaling i det foregaaende Skatteaar, naar Skat er betalt i de to første Kvartaler af det Skatteaar, hvori Valget foregaar.

Valgretsaldern.

Forslaget foreskriver nærmere Regler for Betegnelserne ved Kommunevalgene og for Optørelsen af Kandidaternes Navne. I Kommuner med over 5000 Indbyggere kan man undlade at opføre Kandidaternes Navne paa Stemmesedlerne. Ligeledes foreslaas Bestemmelser vedrørende Amdraadsvalgene.

Med Hensyn til Valgretsaldern ved Kommunevalgene hedder det i Bemærkningerne:

Regeringen finder en Nedsættelse af Valgretsaldern berettiget; da det imidlertid maa antages, at de af Regeringen bebudede Overvejelser vedrørende den Grundlovsændring indenfor et forholdsvis kort Tidsrum vil føre til et Resultat, hvorved bl. a. Valgretsaldern for Valg til Folketinget nedsættes, og da Regeringen maa anse det for principielt begrundet, at man ogsaa ved den fremtidige lavere Valgretsaldern tilstræber samme Alder til Valgret saavel til Folketinget som til kommunale Raad, har man ment det rigtigst i dette Forslag at fastsætte Valgretsbestemmelserne med Hensyn til Alder til at være de for Valgret til Folketinget gældende, saaledes at den ved den nye Grundlov fastsatte lavere Valgretsaldern dermed straks bliver gældende ogsaa for Valg til de kommunale Raad.

Jørdin.

Neytini.

b) Tað dagliga fjósarbeiðið. Tað er ógviliga neyðugt, fyrri at fjósarbeiðið kann verða gjørt til lítar, at tað er arbeiðsligt inni, at alt er so væl í standi og so væl gjørt, at arbeiðið kann falla dámligt. Tað er tí altíð at leggja seg eftir at gera umstøðurnar so, at alt væl kann haldast nosligt og reint við tað minst gjørliga arbeiðið.

Spurningurin um reinleika í fjósunum hevur nógv at týða út yvir ta úrtøkuávirkan, hann kann hava; tí úr fjósunum kemur mjólkín, sum er eitt tað týðningarmesta fòðieivni vit hava, og sum óll menniskju skulu nýta annaðhvørt við at keypa ella framleiða sjálv. Spurningurin verður tí í stórt stíg allmennur. Tað má vera eitt sjálvandi krav, sum allir mjólkakeyparir krevja, og sum eisini mjólkframleiðarar krevja av sær sjálvum, at líkindini í fjósunum eru slík, at mjólkín ikki verður spilt ella minkað í virði har og ikki gjørt til sjúkuberara.

Tað er einki at dylja fyrri, at reinleikin í mongum fjósnum er vánaligur: Tað eru nógv hús enn, sum ikki hava náttúrus, nýta flórin. Tað er vanligt ikki at sópa, fyrr enn flórin er rokaður. Ein sovorðin flórir, sum jú altíð kann standa vátur við, er ógviliga væl skikkaður til at dálka mjólkina: Neytini leggja við halanum niðri og tveita hetta runt í rúminum og

meigja seg sjálvi út, og um ein mjólkaspann stendur undir teim, og mjólkingin fer fram, so haldar kýrnar ikki upp at sláa við halanum fyrri tað.

Tað er ikki óvanligt heldur, at høn eru inni í sama rúmi sum neytini og gera sít til at dálka. So ódámligt tað enn ljóðar, er tað tó satt, at tað er vanligt at rokna mjólkingin fyrri eitt skiltarbeiði, og klæðini eru so hareftir; tað eru mangan teir verstu spjarrarnir tiknir at fara »undir kúnna (kýrnar)« í. Ikki er tað sort av húsum, har tað er vanligt at bera øskuna í flórin, og næstan hvørt flós, har stov og ring luft er at finnst at.

Tá saman um kemur, er tað ein heldur dúpur mynd, vit fáa av føroyskum fjósreika, og tað verður kanska lítið dámt av mongum, at tað verður »sett í blóðini«. Men vit menniskju eru av ýtarstu vanadjórum; tað vit eru uppvaksin við og siggja hvønn dag, tað fellur okkum so sjálvandi, at tað festur seg ikki í hugan. Tí kann tað væl henda, at mangur kann hava nýttu av at siggja eitt sindur »í blóðinum« um eitt evni sum reinleika í fjósunum og fáa fertin av, at tað vit eru uppvaksin við, alls ikki er sjálvandi men ræðuligt og ósamuligt.

H. J. J.

Aarhundereder gammelt Sølv i en Grøft ved Kolding.

En Arbejder har under Grøftgravning paa en Mark i Borlev ved Kolding gjort et ejendommeligt Fund. Arbejdsmand Niels Egebjerg fra Aagaard var beskæftiget med at grave Grøfter paa Grd. Axel Larsens Mark i Borlev, da han pludselig midt under Arbejdet kommer til en meget stor Kampesten, som han efter stort Besvær faar fjernet. Han begyndte igen at skovle, og mærkede nok, at det knitrede mod Skovlen, men han troede, det var Stenfliser fra Stenen, der endnu laa i Fordybningen.

Egebjerg skovlede videre og væltede Jorden over i en Grøft ved Siden af. Pludselig saa han ned mod Skovlen og opdagede, at det var ene Solvmonter, han stod og skovlede i. Der har sikkert ligget flere Hundrede Solvmonter under Kampestenen.

Monterne er meget store — de mindste er paa Størrelse med en 2 Kr. og de største er dobbelt saa store — og de stammer alle sammen fra Aarene fra 1605 til 1624, altsaa en ret afgrænset Tidsinterval. De Sagkyndige i Kolding, der omgaende blev underrettet, har ladet Meddelelse gaa videre til Sagkyndige i København.

Man mener, det drejer sig om en Skat til en Værdi af flere Tusinde Kroner, som er blevet nedgravet under Kampestenen enlen under General Wallensteins Hærgen i Jylland under 30-Aarskrigen eller under den dansk-svenske Krig fra 1634—45.

Viðmerkingar.

Hevur sambands-kotið rangu báðumegin.

Síðan landstingsvalið hevur hin nýklakti blaðstjóri »Dimmalættingar« stundandi strevast við at trútta inn í lesarar sínar, at javnaðarmenn í høvuðsmálunum fylgja sambandinum ella við øðrum orðum sagt, at teir eru sambandsmenn.

Men gakk! — Seinasta miðvikudag roynir hann í eini oddagrein at fáa lesarar sínar at trúgva, at javnaðarmenn eru og hava altíð verið sjálfstýrismenn.

Forvitnisligt hevði verið at fingið at vita, hvat ið er rættan, og hvat ið er rangan á sambandskötinum.

Er hann farin at egna?

Tórshavnar býrádsformaður sigur »Dagblaðnum« frá, at prísurin á elektriciteti helst verður lækkaður næsta ár.

— Og um so varð, hevði neyvan nakar tikið tað illa upp.

Men okkum er komið fyrri oyr, at vit skulu hava býrádsval í ár, so tað verður eitt nýtt býráðstýri, ið tað skal gera av, men kanska formaðurin heldur seg vera sjálvskrivaðan at vera við til avgerðir í Tórshavnar býráðstýri 4 ár enn — ella er hann bert farin at egna sær eina línu av elektriskum trøðrum.

Býrádsformaðurin hevur verið við til at gjørt figgjarættanina fyrri 1937, og har sæst einki til nakra príslekkjan uppá elektriskan streym. Um býráðið næsta ár vil seta prísirnar nakað niður, kemur fólk ikki at njóta gott av tí fyrr enn 1938.

Hini spansku børnini.

»Dagblaðið« tykist at harmast yvir, at spurningurin um hjálp til foreldra- og heimleys børn í Spaniu er tikið upp eisini hjá okkum meðan Føroyingar sýna bert kulda og hjartaloyssi móti verunliga treingjandi føroyskum børnum.

At tað eru verunliga treingjandi føroysk børn, er hin kaldi sannleiki. Tað er tí ein góð tala í rættari tíð, tá ið »Dagblaðið« manar til at koma hesum børnum til hjálpar. Vit skulu vera teir fyrstu, ið taka undir við, at nakað munagott verður gjørt her út yvir tað, sum sóknarstýrir og verjuráð hava skyldu at gera.

Men tá ið »Dagblaðið« biður um, at sett verður ein strika yvir tey spansku børnini, tí teirra neyð skyldast stríðnum millum kommunistarnar øðru megin og nazismuna og fascismuna hinu megin, kunnu vit ikki vera við. Okkum tykist, at henda hugsan er so hjartalays og órættvis og ómenniskjalig, at tað tekur burtur ein part av trúnni uppá »Dagblaðsins« vælvilja fyrri teim treingjandi føroysku børnum.

Hvat kunna tey fedra- og heimleysu spansku børnini gera við,

Eru tygum týrstur undir promenadu, komið inn til min og drekki lemonadu. 25 oyru fleskan — nakra oyra speran — fyrri innhaldsgóðsku garanterar »Smeran«. Her er varan blig — spar í ringum tóðum. Verur verða fluttar út um allan býin.

Ringið 344. JOHANNES ANDRESEN'S MATVØRHANDIL

at nazisman, fascisman, feudal-kapitalistiska, militaristiska og klerikala stórmanns harkaliðið hevur gjørt Spaniu til ein sorgar- og jammurdal.

Utan mun til, hvussu víður-skiftini eru her heima, er tað rímuligt og fatiligt, at ein tíflik neyð bloytir eisini hjartað hjá Føroyingum, so nokur av teim mongu sponsku børnunum, ið eru verri stadd enn fjóðurlýsyr fuglar, kunnu finna húsarúmd í Føroyum.

Sambandet, »Dimmalætting« og »Antidanskheden«.

Et underligt Parti, hvis Livskraft virkelig består i at spille Rollen som stifter af Misforståelse og Ufordragelighed imellem Færiinger og Danskerne.

Denne Rolle har Sambandet virkelig spillet. Dets Kampmidler har været en Forvrængning af Modstandernes Handlinger og Ord og en idelig Insinueren om deres daarlige Handlinger og fjendtlige Indstilling over for alt, som var dansk. Og det maa — desværre — erkendes, at det i mange Tilfælde lykkedes Ufredsstifteren at skabe en om end ikke direkte Fjendskab saa en kold og reserveret Holdning hos en stor Del af Danskerne overfor en Del af Færiingerne, men det er ogsaa lykkedes Sambandet at fremelske en virkelig uvenlig Tendens hos enkelte Færiinger imod Danmark og Danskerne.

Denne mindre noble Rolle skal nu ogsaa spilles i Sambandets Kamp mod Socialismen paa Færøerne.

Men vi tror, at Sambandet gør klogt i at vælge sig en anden Redningsplanke — thi Danskerne har efterhaanden lært at gennemskue Hulheden og med Bitterhed erfare, at Dansk-Færøsk-forståelsen værste Fjende ikke har været Sambandets Modstandere.

Loysingarmaður.

Tá ið sjálfstýrismálið viðvíkjandi lögtingsins skattaræði og lóggávuváld fyrri vinnulv okkara á landi og sjógv var til viðgerðar á lögtingi, helt vinnuflokksformaðurin Chr. Holm Jacobsen fyrri, at hann fann nógv gott vera í málinum, men hann kundi ikki greiða atkvøðu fyrri tí, tí tað var ov pinkallíði. Honum dámdi betur at taka tað en gros. Hvi ikki, helt hann, viðgera hetta mál saman við Páll Paturssonar máli um uppperð við Danmark?

Automatiskur tjóður, ið varð keyptur av landinum.

Tá ið jarðahvalurin var til viðgerðar á tingi í ár, var mikil orðadráttur millum flokkana.